REGERINGEN

Miljödepartementet

Regeringsbeslut 14

2008-12-18 M2007/1837/F/M

511-20868-02

Bengt Eriksson
Nyhem 211
840 60 BRÄCKE

2008 -12- 22

Överklagande i fråga om naturreservatet Kamajokk, Jokkmokks kommun

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen tar inte upp överklagandena av Bengt Erik Rydén och Kvikkjokks Samfällighetsförening till prövning.

Regeringen ändrar länsstyrelsens beslut om reservatsföreskrifter under A på så sätt att punkten 11 om att det är utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att uppföra älgtorn tas bort.

Regeringen beslutar vidare att följande tillägg till reservatsföreskrifterna under A ska gälla.

- Det är utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att ta ut virke för markägarnas husbehov.
- Utan hinder av föreskrifterna får uttag av ved för markägarnas husbehov ske. Före uttag ska samråd ske med länsstyrelsen.
- Utan hinder av föreskrifterna får älgtorn uppföras. Före uppförande ska samråd ske med länsstyrelsen.

I övrigt avslås överklagandena.

Det åligger länsstyrelsen att kungöra regeringens beslut på samma sätt som det överklagade beslutet kungjordes.

Ärendet

Länsstyrelsen i Norrbottens län beslutade den 16 februari 2007 att bilda naturreservatet Kamajokk i Jokkmokks kommun och fastställa en skötselplan för naturreservatet, se *bilaga*.

Bengt Eriksson, Sonja Eriksson, Gerd Eriksson, Tor Lundberg, Oden Eriksson, Erik Yngvesson, Olav Yngvesson, Ann-Christine Yngvesson,

Postadress 103 33 Stockholm
Besöksadress Tegelbacken 2
Telefonväxel 08-405 10 00
Telefax 08-24 16 29
E-post: registrator@environment.ministry.se
Telex 154 99 MINEN S

Kvikkjokks samfällighetsförening, Lennart Stenman, Bo Göran Stenman samt Bengt Erik Rydén har överklagat länsstyrelsens beslut.

Bengt Eriksson m.fl. har i skrivelser, som är i huvudsak likalydande, anfört bl.a. följande. Markägarna, med undantag för ett par delägare, vill inte ha reservatet. Även Jokkmokks kommun är emot reservatet. Beslutet innebär kraftiga inskränkningar på markägarens rätt att vistas i och att använda sina marker. Inte bara rätten att ta något träd till virke tas bort, utan även rätten att hämta ved. Dessutom övertar staten beslutanderätten var jakttornen ska byggas. Markägaren får inte ens göra upp eld för att koka kaffe på sin egen mark. Däremot kan staten och dess företrädare göra vad som helst på reservatet om det tolkas som vård och skötsel. De som markägare hade den 15 mars 2007 ännu inte fått beslutet eller information om hur man överklagar det. Enskilda markägare får själva försöka hitta information om vilka beslut som tagits. I fråga om bildande av reservat har de inte anlitat någon företrädare. Länsstyrelsens handläggning innebär att beslutet inte vinner laga kraft. De ifrågasätter att området är betydelsefullt för turismen. Ingen har gjort en kvalificerad bedömning vad gäller turistiska inkomster från reservatet. Fornminnen skyddas redan genom annan lagstiftning. Länsstyrelsens beslut att upplåta för mineralprospektering går stick i stäv med ambitionerna att bevara området. Mossor och lavar finns redan bevarade i de reservat och nationalparker som finns i Kvikkjokksområdet. Stormfälld skog av urskogstyp för att tillfredsställa forskare finns på statens mark. Deras mark behövs inte som reservat. Länsstyrelsens egentliga skäl till reservat är att foga ihop två befintliga naturreservat, vilket inte kan räcka som argument för att länsstyrelsen ska få gå emot ett antal privata markägare.

Erik Yngvesson m.fl. har i en gemensam skrivelse yrkat att länsstyrelsens beslut upphävs. De har anfört bl.a. följande. De har erhållit länsstyrelsens beslut enbart via media. Länsstyrelsens beslut kan inte vara juridiskt giltigt förrän de som markägare erhållit beslut och anvisning om hur beslutet överklagas. Genom interimistiska förbud har de förbjudits att tillvarata sitt timmer och sin massaved från deras skog som fälldes av stormen i december 2001. Värdet på den stormfällda skogen uppgår till betydande belopp. Den stormfällda skogen har i över sex år utgjort en allvarlig grogrund för mängder av olika skadeinsekter som nu innebär stora skador på övrig växande skog både i området och på deras marker. I särskild ordning kommer de att resa skadeståndskrav mot länsstyrelsen för de ekonomiska förluster de åsamkats genom de interimistiska besluten. Länsstyrelsens styrelseledamöter har inte erhållit ett fullständigt underlag inför beslutet. Varken järv eller utter reproduceras i aktuellt område. När sådana felaktigheter är inskrivna i beslutet förlorar hela underlaget till beslutet sin trovärdighet. Länsstyrelsen har inte fullgjort erforderligt samråd med dem som markägare eller med Jokkmokks kommun. Nuvarande och förra kommunalråden i Jokkmokks kommun har kraftigt emotsatt sig bildandet av naturreservatet. Alla berörda markägare utom två emotsätter sig kraftigt att det bildas ytterligare reservat i

Kamajokk och på deras marker. Detta är därmed ett allvarligt övergrepp på äganderätten till deras mark som varit i deras obrutna ägo sedan 1600-talet. Deras nyttjanderätt av marken upphör i och med beslutet. De får inte ens bryta kvistar på sin mark, än mindre ta ut husbehovsvirke och husbehovsved från sin skog. Länsstyrelsens motiv för reservatsbildningen uppges vara att binda samman två stora naturreservat, vilket knappast kan vara ett skäl för bildande av aktuellt naturreservat. Det är de som markägare som sedan generationer tillbaka svarat för att skydda naturmiljön och den biologiska mångfalden genom att varsamt vårda sina skogsfastigheter. Ett naturreservat ger inga intäkter från turism. Staten har gett tillstånd till undersökning och provbrytning av mineraler i naturreservat i anslutning till aktuellt område, vilket är inkonsekvent. De som markägare har inte och kommer inte att hindra forskning kring växt- och djurliv på deras marker. Länsstyrelsen har inte rätt att med stöd av miljöbalken frånta dem nyttjanderätten av deras mark och förhindra dem att fritt disponera, vårda och sköta sin mark enligt Skogsstyrelsens anvisningar. De har till stöd för sitt överklagande bifogat namnlistor från fritidshusägare i Kvikkjokkområdet.

Lennart Stenman och Bo Göran Stenman har anfört bl.a. följande. Berörd del av deras fastighet Kvikkjokk 5:3 är starkt påverkad av skogsvårdsåtgärder. Såväl föryngringsavverkningar som gallringar och vedhuggning har utförts. Under de senaste decennierna har flera slutavverkningar utförts på båda sidor om Kamajokk. Reservatsbeslutet är ett ingrepp som blir oproportionerligt vid en avvägning mot de ekonomiska konsekvenser det får för dem. Inte heller är det visat att intresset att bilda reservat på områdena är sådant att det överväger det ingrepp i äganderätten som sker genom att fastighetsägarna inte längre får förfoga över ett mycket värdefullt område. Naturvärdena är inte heller hotade på det aktuella området. Fastighetsägarna brukar skogen på ett hänsynsfullt och varsamt sätt; i annat fall skulle det inte finnas kvar flerhundraåriga bestånd på skiftet.

Jonas Hägerlind har som uppgivet ombud för Kvikkjokks samfällighetsförening yrkat att beslutet att bilda naturreservatet upphävs och har anfört bl.a. följande. Det är oklart varför det av samfällighetsföreningen förvaltade vattenområdet, älven Kamajokk, har tagits in i naturreservatet. Att införa ytterligare förbud för Kamajokks vattenområde framstår inte som nödvändigt, särskilt inte som några särskilda skyddsvärden inte anförs i beslutet och som förbuden medför långtgående ingrepp i föreningens dispositionsrätt.

Bengt Erik Rydén har anfört bl.a. följande. I länsstyrelsens handläggning av reservatsärendet har flera formella fel begåtts. Efter stormfällningen 2001 dröjde det fem år innan länsstyrelsen tog initiativ till kontakt med markägarna. Remissförfarandet var undermåligt, bl.a. har inte Svenska turistföreningen eller Uppsala universitet hörts. Remissammanställningen är alltför knapphändig. Det saknas överenskommelser med be-

rörda markägare, vilket är allvarligt. Naturvårdsverkets yttrande synes vara en skrivbordsprodukt utan påtagligt värde för det aktuella området. Stora arealer i närheten av Kvikkjokk är redan tillgängliga och lämpliga för biologisk mångfald, naturvårdsforskning och exkursionsmål. Turism i stormfällningsskog är livsfarlig. Kvikkjokkbor, nybyggare eller nomader har aldrig motsatt sig forskning i området. Det behövs alltså inget naturreservat för att säkerställa att forskning kan bedrivas i området. En av deltagarna i länsstyrelsens beslut är samtidigt länsstyrelsens ledamot i Fjällsäkerhetsrådet. Det är ansvarslöst och tjänstefelsmässigt att denne representant deltar i beslut om ett stormfällningsreservat som ska gynna turismen. Kamajokks dalgång har genom århundraden bevarats genom fiske, jakt, naturahushållning och forskning och kommer att så bevaras utan det föreslagna reservatet.

Erik Yngvesson har kommit in med en kompletterande skrivelse och har därvid anfört bl.a. följande. Beslutet att bilda naturreservat på deras privata marker bör rivas upp. Det rör sig om skog och mark som de behöver för sitt uppehälle. Den yta som utgick från reservatet för veduttag är obrukbar till ved och virke på grund av stormfällningen. Staten äger redan stora områden med gammelskog som ligger stormfälld, där forskning kan bedrivas. Deras skog behövs inte för det ändamålet. Om de fråntas förfoganderätten över sina marker och vatten, kommer avfolkningen från Kvikkjokk att fortsätta. Deras marker går inte att ersätta med pengar. De välkomnar turister och forskare. Ur miljösynpunkt är det inte försvarbart att förhindra att de hämtar ved och husbehovsvirke ur deras skog. Att köpa ved och husbehovsvirke från kusten innebär långa transporter. De ifrågasätter att Naturvårdsverket skyddar skog och mark bättre än de som levt och vårdat skogen genom sekler. En stormfälld skog är farlig, varför syftet att med reservatet öka turismen är ogenomtänkt.

Erik Yngvesson m.fl. har kommit in med ytterligare skrivelser. De har därvid anfört att överklagande och komplettering som ingivits av Bengt Erik Rydén ska som bilagor tillhöra det överklagande som ingivits av dem.

Bengt Erik Rydén har kommit in med ytterligare skrivelser.

Björn Sarstad, Monika Sarstad samt Naturskyddsföreningen i Jokkmokk har kommit in med skrivelser.

Skälen för regeringens beslut

Enligt 16 kap. 12 § miljöbalken får överklagbara beslut överklagas av den som beslutet angår, om avgörandet gått honom eller henne emot. Som villkor för den enskildes rätt att överklaga brukar uppställas att beslutet antingen påverkar den enskildes rättsställning eller annars berör ett sådant intresse hos den enskilde som på något sätt erkänts av rätts-

ordningen. Av utredningen i ärendet framgår inte att Bengt Erik Rydén äger mark eller innehar annan rätt till mark som berörs av beslutet. Överklagandet av Bengt Erik Rydén bör därför inte tas upp till prövning. Regeringen konstaterar att Erik Yngvesson m.fl. har hänvisat till vad som anförts i Bengt Erik Rydéns skrivelser.

Jonas Hägerlind har som uppgivet ombud för Kvikkjokks Samfällighetsförening, som förvaltar samfälligheten Kvikkjokk S:3, överklagat länsstyrelsens beslut. Sedan Jonas Hägerlind beretts tillfälle att inkomma med behörighetshandlingar, har han hänvisat till och gett in fullmakter från Lennart Stenman och Bo Göran Stenman. I ärendet har dock inte företetts några handlingar som visar att Lennart Stenman och Bo Göran Stenman är behöriga att företräda Kvikkjokks Samfällighetsförening eller att befullmäktiga annan att företräda föreningen i det överklagade ärendet. Överklagandet av Kvikkjokks Samfällighetsförening bör därför inte tas upp till prövning.

Regeringen, som tar upp ärendet till prövning på talan av Bengt Eriksson m.fl., har i detta ärende endast att pröva länsstyrelsens nu överklagade beslut att bilda naturreservatet Kamajokk. Frågor som rör länsstyrelsens beslut om interimistiskt förbud för berört område prövas inte i detta ärende.

Ett område får förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. I beslut om att bilda naturreservat ska anges skälen för beslutet och de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Föreskrifterna ska enligt förarbetena till miljöbalken inte vara mer ingripande än vad som krävs för att tillgodose syftet med reservatet (prop. 1997/98:45, del 2, s. 73).

Enligt 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska bl.a. markägare föreläggas att inom viss tid yttra sig över förslag till beslut om att bilda naturreservat. Tiden får inte sättas kortare än en månad. Av handlingarna i ärendet framgår att länsstyrelsen på föreskrivet sätt har gett Bengt Eriksson m.fl. möjlighet att lämna synpunkter på reservatsförslaget innan beslut fattades av länsstyrelsen. Enligt 27 § i förordningen ska beslut om bildande av naturreservat kungöras och kungörelse om beslutet ska införas i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning. Av handlingarna framgår att kungörelse om länsstyrelsens beslut har införts i ortstidningar. Med hänsyn härtill har således Bengt Eriksson m.fl. delgetts beslutet. Enligt 31 § förordningen ska beslut att skydda områden, beslut om föreskrifter för områden och beslut om skötselplan sändas till markägaren. Bengt Eriksson m.fl. är inte upptagna på beslutets sändlista.

Enligt Bengt Eriksson m.fl. förelåg inte fullmakt för någon annan att för deras räkning ta del av beslutet. Regeringen finner emellertid inte att vad Bengt Eriksson m.fl. anfört i detta hänseende utgör sådana omständigheter som innebär att det finns skäl att på formell grund upphäva länsstyrelsens beslut. Regeringen finner inte heller i övrigt att vad klagandena anfört om jäv eller om länsstyrelsens handläggning utgör skäl att upphäva länsstyrelsens beslut.

Syftet med naturreservatet Kamajokk är enligt länsstyrelsens beslut att bidra till att bevara det storslagna landskapet i Kvikkjokksområdet och att skydda älven Kamajokk och dess till stora delar opåverkade omgivningar från exploatering. Vidare ska den biologiska mångfalden samt värdefulla naturmiljön i området vårdas och bevaras. Syftet är även att bevara och stärka områdets naturskogsvärden. Reservatet ska även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning. Den stormfällda naturskogen inom området ska bevaras för fri utveckling. Syftet ska nås genom att inget skogsbruk bedrivs i området, områdets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i området förhindras samt att området sköts genom fastställd skötselplan. Naturreservatet ingår i område av riksintresse för naturvården och friluftslivet. Länsstyrelsen har även anfört att det inte är motiverat att ändra gränsen beträffande Kvikkjokk 5:3. I den av skogsbruk påverkade centrala delen finns stråk av våtmarker och naturskog kvar, vilket bidrar till att naturvärdena i denna del kan återskapas snabbare. Skyddszonen längs älven bidrar till att reservatets naturvärden ökar och bevaras långsiktigt.

Av handlingarna i ärendet framgår att det avgränsade området har så höga naturvärden att det är motiverat att skydda det som naturreservat med angivet syfte.

Enligt föreskriften A punkterna 1 och 2 är det förbjudet att bedriva skogsbruk samt att fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällen. Mot bakgrund av syftet med reservatet gör regeringen ingen annan bedömning än länsstyrelsen gjort vad gäller behovet av dessa föreskrifter. Med hänsyn till klagandenas enskilda intressen bör det dock vara möjligt med uttag av virke och ved för husbehov. Föreskrifterna bör därför ändras så att det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd ta ut virke för markägarnas husbehov. Vidare bör föreskrifterna ändras så att utan hinder av reservatsföreskrifterna i punkt A får uttag av ved för markägarnas husbehov ske. Före uttag av ved för husbehov ska samråd ske med länsstyrelsen.

Enligt föreskriften A punkten 11 är det vidare utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att uppföra älgtorn. Med hänsyn till klagandenas enskilda intressen bör denna föreskrift tas bort. I stället bör undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A ändras så att utan hinder av före-

skrifterna får älgtorn uppföras. Före uppförande av älgtorn ska samråd ske med länsstyrelsen.

Regeringen finner att de föreskrifter i övrigt länsstyrelsen har beslutat är väl avvägda och lämpliga för att tillgodose syftet med reservatet.

Regeringen konstaterar att reservatsföreskrifterna inte innehåller någon inskränkning för markägare att bryta kvistar. Det förutsätts dock att det sker med iakttagande av försiktighet. Vidare konstaterar regeringen att det i reservatsbeslutet inte heller finns någon inskränkning vad gäller tillåtligheten att göra upp eld inom området.

Sammantaget finner regeringen, vid en avvägning mellan allmänna och enskilda intressen, att det inte framkommit några omständigheter som, utöver ovan nämnda ändringar, utgör skäl att ändra länsstyrelsens beslut. Överklagandena av Bengt Eriksson m.fl. i övrigt bör därför avslås.

På regeringens vägnar

Andreas Carlgren

Ulrika Agerskans

Kopia till

Jordbruksdepartementet/LB
Naturvårdsverket
Länsstyrelsen i Norrbottens län (handlingar återsänds)
Jokkmokks kommun
Sonja Eriksson, Skabramgatan 5, 962 33 JOKKMOKK
Gerd Eriksson, Hjortsa 211, 824 92 HUDIKSVALL
Tor Lundberg, Granliden 2, 962 02 KVIKKJOKK
Oden Eriksson, Åsgatan 11, 962 32 JOKKMOKK
Erik Yngvesson, Byavägen 4, 962 02 KVIKKJOKK
Olav Yngvesson, Garnisonsgatan 53, 961 36 BODEN
Ann-Christine Yngvesson, Drottninggatan 43 F, 961 45 BODEN
Lennart Stenman och Bo Göran Stenman samt Kvikkjokks Samfällighetsförening, c/o jur. kand. Jonas Hägerlind, LRF Konsult Juridiska Byrån, V. Esplanaden 19, 903 25 UMEÅ
Bengt Erik Rydén, Arosgatan 12, 752 36 UPPSALA
Monika Sarstad, Valhallavägen 14, 114 22 STOCKHOLM
Björn Sarstad, Byavägen 5, 962 02 KVIKKJOKK
Naturskyddsföreningen i Jokkmokk, c/o Lars Thomsen, Älvsborgsvägen 10, 962 33 JOKKMOKK

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2007-02-16

Diarienummer
511-20868-02
NR2005606

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET KAMAJOKK I JOKKMOKKS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som utmärkts på bifogad karta, Bilaga 1, som naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (Bilaga 5) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) ska länsstyrelsen vara förvaltare i naturvårdshänseende för naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Reservatet ska bidra till att bevara det storslagna landskapet i Kvikkjokksområdet. Den fritt rinnande älven Kamajokk och dess till stora delar opåverkade omgivningar är en viktig livsnerv i landskapet, som genom reservatet ska skyddas från exploatering. Den biologiska mångfalden samt värdefulla naturmiljön i området ska vårdas och bevaras. Syftet är även att bevara och stärka områdets naturskogsvärden. Inom ramen för dessa mål ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning.

Den stormfällda naturskogen inom området ska genom reservatet bevaras för fri utveckling. En orörd stormfällning av denna omfattning gynnar den biologiska mångfalden och ger förutsättningar för skogsbiologisk forskning. Den utgör också ett värdefullt exempel på ett naturfenomen som i mycket liten grad bevaras i det brukade skogslandskapet.

POSTADRESS 971 86 LULEÅ | BESÖKSADRESS Stationsgatan 5 | TELEFON 0920-960 00 | TELEFAX 0920-22 84 11 | E-POST Lansstyrelsen@bd.lst.se | INTERNET www.bd.lst.se

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Områdets orördhet bibehålls genom att exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn:	Kamajokk
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	1 km NV om Kvikkjokk, vägkartan 27 H
Area:	617 ha
Fastigheter och ägare:	Kvikkjokk S:1 (del av), Kvikkjokk 5:3 (del av), Privata markägare. Kvikkjokk 2:1 (del av), Staten genom Naturvårdsverket.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällen.
3. På annat sätt än vad som anges under punkt 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta, dika, muddra eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga ledningar i luft-, mark- eller vatten.
6. Bedriva verksamhet som innebär vattenreglering, dämning eller avledande av vatten.
7. Inplantera växt- eller djurart.
8. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
9. Framföra motordrivna fordon inom reservatets landområden.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

10. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
11. Uppföra älgtorn.
12. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.
2. Föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar, stigar eller andra anläggningar.
3. Utan hinder av föreskrifterna får renskötsel utövas i enlighet med Rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § miljöbalken, vilket framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark.
6. I de fall Totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.
7. Föreskrifterna hindrar inte körning med motordrivna fordon på samfälld traktorväg (S:4) redovisad i Bilaga 3.
8. Utan hinder av föreskrifterna får mineralprospektering ske inom reservatet. Länsstyrelsen föreskriver dock med stöd av 7§ Förordning (1998:904) om täkter och anmälan för samråd att anmälan för samråd enligt 12 kap 6§ Miljöbalken skall ske före prospektering.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose:

1. Områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt genom att t ex gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Skada eller störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller att medvetet uppehålla sig i närheten av rovfågelbo, lya eller gryt.
4. Fånga och insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon inom reservatets landområden.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark.
2. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de utkom från trycket i länets författningssamling.

ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

1. Föreskrifterna förhindrar inte upplåtelse av jakt och fiske i reservatet.
2. Naturreservatet Kamajokk gränsar mestadels till befintliga rågångar mellan privat och statlig mark. Länsstyrelsen kommer att ge i uppdrag till Lantmäteriet att mäta in reservatsgränsen. Smärre anpassningar av reservatsgränsen till befintliga rågångar kommer därför att ske.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	617 ha
Naturtyper:	Skogsmark 513 ha Vatten 20 ha Myr 77 ha Övrig mark 7 ha

Allmänt
Kamajokk naturreservat ligger ca 1 km nordväst om Kvikkjokk och omfattar en delsträcka av älven Kamajokk (den dundrande älven) med omgivande myr- och skogsmarker. Älven utgör en central del av det storslagna landskapet norr om Kvikkjokk. Reservatet ansluter i norr till Ånokdeltat som ligger i mynningen av de rika fjälldalarna Tjuoltavagge och Njåtjosvagge. I norr angränsar dessa mot Sareks nationalpark och i öster mot Rittakjåkk. Från Sarek rinner Stantarjåkka vars källflöden delvis kommer från det stora Pårtemassivet inom nationalparken. Jökelslam från Sareks glaciärer färgar Kamajokk längs hela sträckan ner genom naturreservatet och ut i Kvikkjokksdeltat.

Fågelvägen sträcker sig reservatet en dryg halvmil i nordväst-sydostlig riktning. Huvuddelen av området ligger väster om Kamajåkk och utgörs av Vallevares östsluttning och förlängning ner mot älven. I norra delen av reservatet ligger berget Fiellokvaratj.

Kamajokk naturreservat gränsar till två andra naturreservat; i öst och väst Kvikkjokk-Kabla Fjällurskog som omsluter Kamajokks dalgång på båda sidor, i söder Pärlälvens Fjällurskog.

Området runt Kvikkjokk är sedan 1976 utpekat som ett riksintresse för naturvården där fjällandskapets storslagenhet och dess geovetenskapliga,- botaniska- och zoologiska värden lyfts fram. Reservatet ingår även i ett område som klassats som riksintresse för friluftslivet.

Natur
På sluttningarna ner mot Kamajokk breder naturskogen ut sig. Landskapet är småbrutet med stort inslag av myrar, bäckar, skogstjärnar och dråg. Delar av området är blockrikt och bitvis svårframkomligt. Centralt i reservatet bildar Kamajokk ett längre lugnflytande sel omgivet av stora formrika kantmyrar, små lagunsjöar samt skogsbevuxna leveér och älvvallar. I övriga delar av reservatet växer barrskogen ofta ända ner mot Kamajokk.

Skogstyperna varierar från magra, torra tallbackar till örtrika högproduktiva granskogar längs bäckar och dråg. Här får granen grova dimensioner och fältskiktet är frodigt med arter som *nordisk stormhatt, fjällruta, skogsnäva* och *humleblomster.*

Skogarna är tydligt brandpräglade. Många äldre tallar och granar bär brandspår i form av ett eller flera brandljud och de två senaste bränderna har daterats till ca år 1730 respektive 1840. Bränderna har påverkat trädslagsblandning och åldersstruktur i området. Yngre lövrika skogar varvas med fuktiga partier av flerhundraåriga grandominerade bestånd som inte brunnit på mycket länge. Inom området finns därför en rik flora med många olika arter som hör naturskogen till, och som är knutna till både tall, gran och lövträd. Exempelvis finns här *tallstocksticka, nordlig knappnålslav, knottrig blåslav, violmussling, lappticka, taigaskinn, liten sotlav* och *lunglav.* Den varierade naturskogen på sluttningarna i kombination med våtmarker, sumpskogar och lövskogar nere i dalgången ger även en artrik fauna. Kvikkjokksområdet har ett omvittnat rikt fågelliv och utgör ett av de förnämsta föryngringsområdena för järv i länet. Inom området finns en mindre men frekvent förekommande lodjursstam och björnstammen är bland de tätaste i länet. Längs Kamajokk finns även en stabil och reproducerande utterstam.

I december 2001 gick en kraftig storm över Kvikkjokksområdet som resulterade i omfattande stormfällningar. Störst blev konsekvenserna i den talldominerade skogen men stormfällda träd finns spritt i hela området. Tydligast syns spåren efter stormen i sydligaste delen av reservatet där flera tallbestånd i princip helt har fällts. Där har träden genom reservatsbildningen fått ligga kvar helt orörda. Detta är ytterst sällsynt och värdefullt ur biologisk synpunkt och ger unika möjligheter till skogsbiologisk forskning. Även övriga delar av reservatet har påverkats i olika grad av stormen.

Berggrunden i området domineras av gnejsiga myloniter, hårdskiffrar, gabbro och anortositer. De två sistnämnda kan skapa förutsättningar för en rikare växtlighet.

Kulturpåverkan
Skogarna inom Kamajokks naturreservat har i norra samt södra delen en mycket låg påverkansgrad. Här är den övervägande delen av skogen orörd eller endast svagt påverkad av äldre plockhuggning och har en tydlig urskogskaraktär. I reservatets centrala del har däremot ett par slutavverkning gjorts på 1980- respektive 1990-talet och

här har även en hel del av den skog som stormfälldes 2001 tagits ut. De stråk av naturskog som står kvar i denna del utgör värdefulla stommar vid återskapandet av naturvärden.

Inom området finns registrerade fornlämningar i form av bland annat en gravplats.

Resterna av ett gammalt renstängsel går längs reservatets västra kant.

Genom området går en traktorväg som kom till när man i liten skala bröt titanrik järnmalm vid berget Ruotevare, ca 5 km NV om Kamajokkreservatet.

ÄRENDETS BEREDNING

Områdets höga naturvärden har uppmärksammats i flera olika inventeringar och utredningar. Den norra delen av reservatet ägdes tidigare av dåvarande Jordfonden och överfördes till Naturvårdsverket 1996 med intention om framtida reservatsbildning.

I samband med stormfällningen 2001 aktualiserades en slutavverkning av den stormfällda skogen på de privata fastigheterna inom området. För att undvika att naturvärdena försämrades i området fattades under 2002 beslut om interimistiska förbud på dessa fastigheter.

Under 2002 fältinventerade länsstyrelsen de oskyddade delarna av Kamajokks dalgång, inklusive Ånok. Syftet var att få kunskap om områdets naturvärden samt att utreda behovet av formellt skydd. Utredningen visade att naturvärdena var så höga i stora delar av området att reservatsbildning bedömdes vara motiverat. Totalt nio fastigheter berördes av det ursprungliga reservatsförslaget.

Samtliga berörda markägare fick i mars 2003 skrivelse där länsstyrelsens planer på reservatsbildning presenterades. I juni 2003 höll länsstyrelsen ett informationsmöte i Jokkmokk där representanter från samtliga ingående fastigheter deltog. Under 2003 genomfördes en värdering av ingående fastigheter och efter detta inleddes förhandlingar om ersättning för det intrång i den pågående markanvändningen som reservatet innebär.

Efter samråd med kommunen och markägarna beslöt länsstyrelsen i april 2006 att förändra gränsen för det blivande naturreservatet så att de delar som låg norr om Naturvårdsverkets mark uteslöts. Kvar inom reservatsförslaget blev därmed naturvårdsverkets fastighet samt de två privata fastigheter som var belagda med interimistiska förbud.

De båda besluten om interimistiska förbud har förlängts två gånger under den tid som förhandlingarna om ersättningen har pågått. Besluten löper ut i november 2006 respektive mars 2007. Överenskommelser med markägarna om ersättning har ännu inte kunnat träffas.

Beslutet har föregåtts av samråd med Jokkmokks kommun och naturvårdsverket. Förslaget har remitterats till Försvarsmakten, SGU, Bergstaten samt Skogsvårdsstyrelsen. Länsstyrelsen har förelagt Tuorpon sameby, Jåhkågaska Tjiellde sameby, Kvikkjokks samfällighetsförening samt de två berörda privata fastigheterna Kvikkjokk S:1 samt Kvikkjokk 5:3 att yttra sig över förslaget. Ekonomistyrningsverket har givits tillfälle att yttra sig enligt 27 § 3 verksförordningen.

I Bilaga 6 redovisas en sammanställning över remissvaren.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Området utgör en från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt och dessutom naturskönt område som länkar samman Kvikkjokk-Kabla Fjällurskog över Kamajokks dalgång. Skogarna inom reservatet hyser en stor mångfald av växter och djur som är knutna till urskogsartade skogar. Området har stor betydelsen som rast- och födolokal för fågellivet och är mycket viltrikt med förekomst av utter, lodjur och en stark stam av björn och järv.

De omfattande stormfällningarna ökar områdets skyddsvärden då de bidrar till den biologiska mångfalden och även ger unika möjligheter till skogsbiologisk forskning.

Reservatet bedöms som betydelsefullt för turismen då det bidrar till bevarandet av landskapsbilden i närområdet till Kvikkjokk.

Skogsavverkningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden skulle äventyras. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat tagits upp.

Länsstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Länsstyrelsen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och bevara ovanstående naturvärden finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området samt att förordna om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan. För att uppnå det starka skydd som behövs för områdets naturvärden bör föreskrifterna bl a omfatta förbud mot såväl exploateringsföretag som skogsbruk.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt Bilaga 4.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I detta ärende har beslut tagits av länsstyrelsens styrelse. I beslutet deltog landshövding Per-Ola Eriksson samt ledamöterna Bengt Ek, Kristina Zakrisson, Yvonne Stålnacke, Kent Ögren, Erika Josbrandt, Åsa Wikström, Lars Häggström, Per Arne Kerttu, Alf Sundström, Brith Fäldt och Kennet Sandberg. Föredragande var naturvårdshandläggare Camilla Carlsson. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog även chefsjurist Patrik Havermann samt tf. enhetschef vid naturvårdsenheten Ronny Edin.

Per-Ola Eriksson

Camilla Carlsson

Bilagor
1. Karta över naturreservatet
2. Översiktskarta
3. Samfälld traktorväg
4. Hur man överklagar
5. Skötselplan
6. Remissammanställning

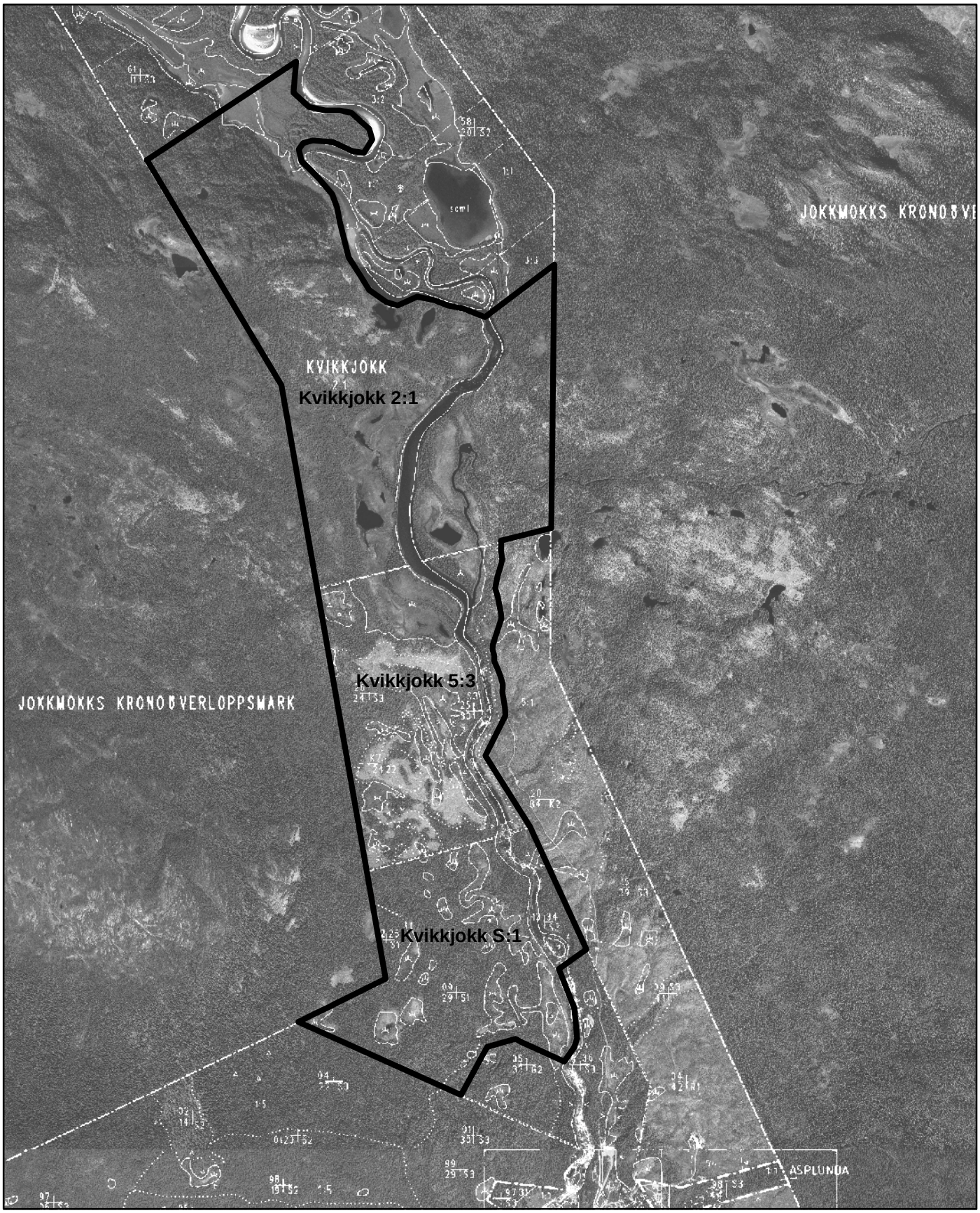
Sändlista
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Skogsstyrelsen Region nord, Box 50 123, 973 24 Luleå
Jokkmokks kommun, 962 85 Jokkmokk
Lantmäterimyndigheten, Box 847, 971 26 Luleå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Kvikkjokks samf. förening, c/o Lennart Stenman, Murkisträsk 60, 960 30 Vuollerim
Advokatfirman Rinander, Box 22, 971 02 Luleå
LRF Konsult, Juridiska byrån, Thomas Blomgren, V. Esplanaden 19, 903 25 Umeå

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Kamajokk

Area 617 ha

Skala 1:30 000

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

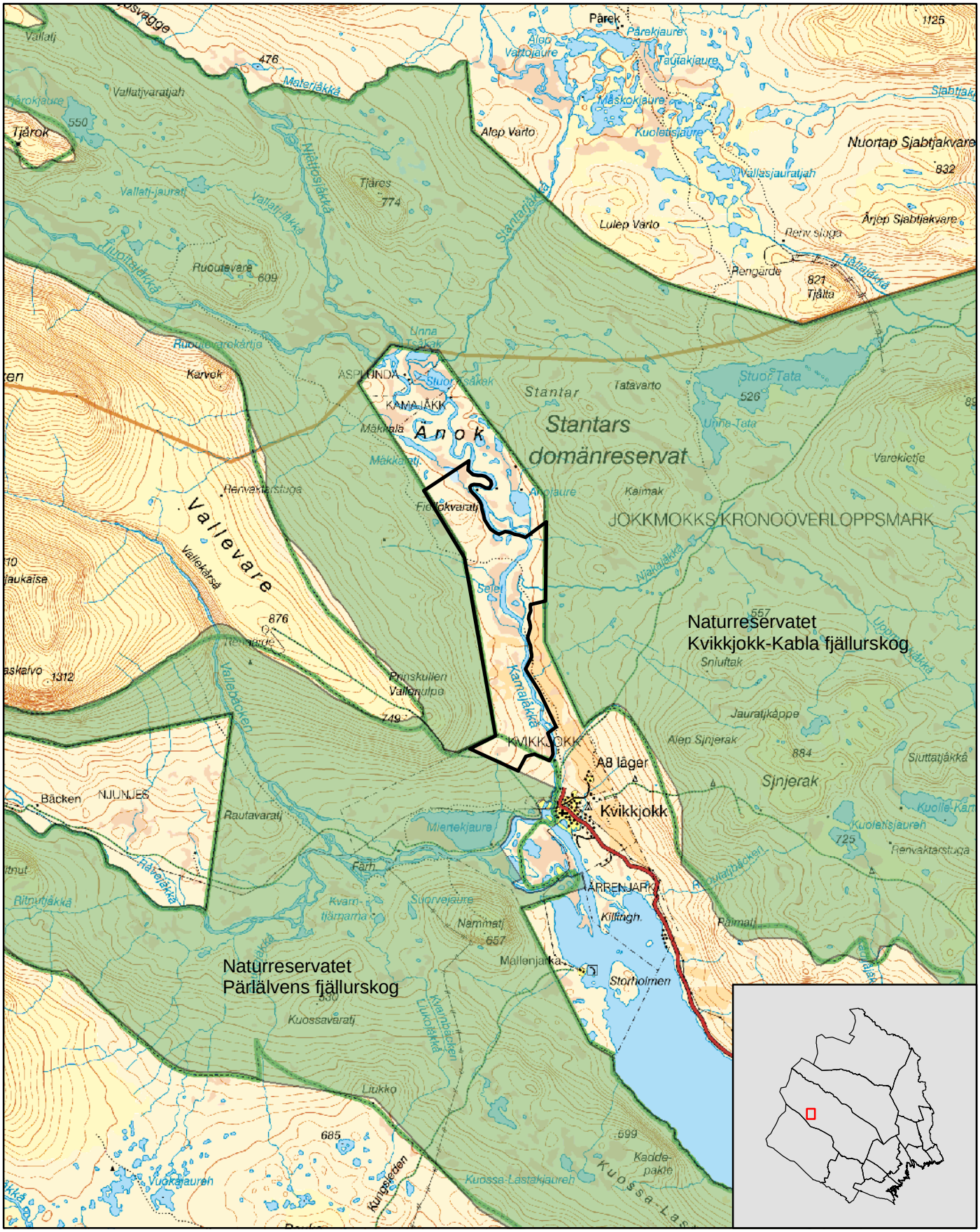
0 0,5 1 1,5 kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Kamajokk

Jokkmokks kommun

Skala 1:100 000

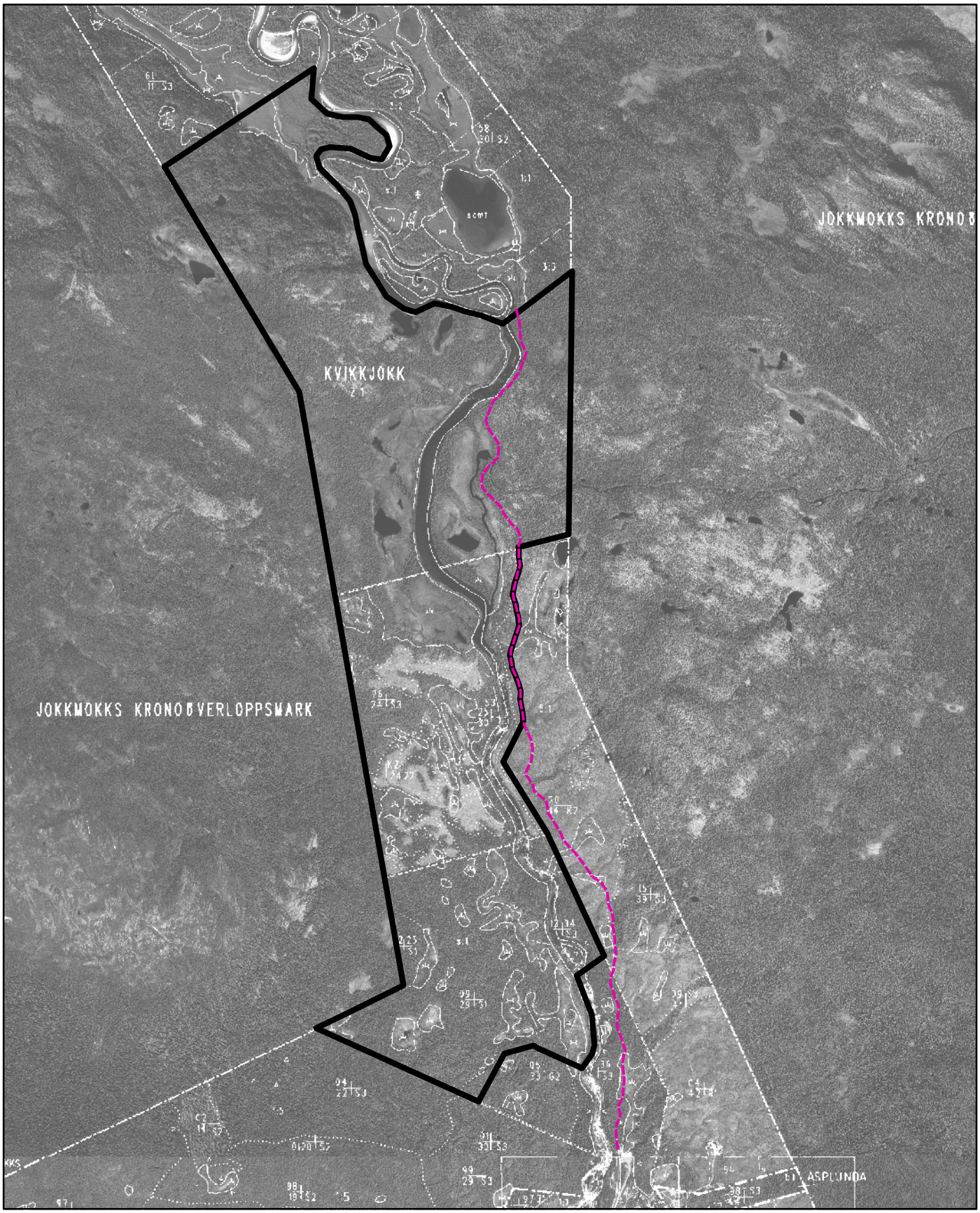
© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Kamajokk

Samfälld traktorväg

Skala 1:30 000

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

Samfälld traktorväg, Kvikkjokk S:4

0 0,5 1 1,5 kilometer

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2007-02-16

Diarienummer
511-20868-02
NR5005606

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljö- och Samhällsbyggnadsdepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

* vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
* hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
* Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 ALLMÄNT OM PLANEN 2
1.1 UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION 2
2 RESERVATETS SYFTE 2
3 UPPGIFTER OM RESERVATET 3
4 RESERVATSBESKRIVNING 3
4.1 NATUR 3
4.2 KULTUR 6
5 SKÖTSELOMRÅDEN 6
5.1 NATUR 6
5.1.1 Bevarandemål 7
5.1.2 Skötselåtgärder 7
5.2 INFORMATION 7
5.2.1 Kvalitetsmål 7
5.2.2 Skötselåtgärder 8
5.3 LEDER OCH ANLÄGGNINGAR 8
5.3.1 Utvecklingsmöjligheter 8
5.4 GRÄNSER Reservatets gränser ska mätas in av lantmäterimyndigheten. 8
5.4.1 Kvalitetsmål 8
5.4.2 Skötselåtgärder 8
6 SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER 9
7 LITTERATUR 9

BILAGOR
A. Översiktskarta
B. Karta över skötselområden Natur
C. Karta över parkering, informationsplats
D. Karta över markägarkategorier
E. Artlista
F. Sammanställning av särskilda åtgärder

1 ALLMÄNT OM PLANEN

Denna skötselplan anger riktlinjerna och målen för skötseln av Kamajokk naturreservat. Vid skötseln skall förutom reservatsföreskrifterna andra aktuella regelverk och riktlinjer beaktas.

Kamajåkk naturreservat tillhör skötselkategori C enligt länsstyrelsens egen klassificering som omfattar tre kategorier (A, B, C). Detta innebär att reservatet har en låg anläggningsgrad och därmed ett relativt lågt skötselbehov.

1.1 UPPFÖLJNING OCH DOKUMENTATION

- Länsstyrelsen ska vart tionde följa upp skötselplanen tillsammans med skötselansvarig. Om det då anses nödvändigt skall planen revideras.
- **En kortfattad skötselrapport skall skrivas minst vart tredje år av skötselansvarige och lämnas till Länsstyrelsen.** Rapporten skall redovisa vilka skötselinsatser som gjorts, kostnader för dessa samt om behov av större skötselåtgärder finns. Rapporten skall även redovisa om några uppenbara förändringar i naturtillståndet upptäckts vid besöken i reservatet.
- Akuta hot mot reservatets värden samt behov av akuta åtgärder ska omgående meddelas till länsstyrelsen.
- Eventuella brott mot reservatsföreskrifter skall omgående anmälas till länsstyrelsen.

2 RESERVATETS SYFTE

Reservatet ska bidra till att bevara det storslagna landskapet i Kvikkjokksområdet. Den fritt rinnande älven Kamajokk och dess till stora delar opåverkade omgivningar är en viktig livsnerv i landskapet, som genom reservatet ska skyddas från exploatering. Den biologiska mångfalden samt värdefulla naturmiljön i området ska vårdas och bevaras. Syftet är även att bevara och stärka områdets naturskogsvärden. Inom ramen för dessa mål ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning.

Den stormfällda naturskogen inom området ska genom reservatet bevaras för fri utveckling. En orörd stormfällning av denna omfattning gynnar den biologiska mångfalden och ger förutsättningar för skogsbiologisk forskning. Den utgör också ett värdefullt exempel på ett naturfenomen som i mycket liten grad bevaras i det brukade skogslandskapet.

3 UPPGIFTER OM RESERVATET

Natureservatets namn:	Kamajokk
Kommun:	Jokkmokk
Lägesbeskrivning:	1 km nordväst om Kvikkjokk
Markägare:	Kvikkjokk S:1 (del av), Kvikkjokk 5:3 (del av), privata markägare. Kvikkjokk 2:1 (del av), Staten genom Naturvårdsverket.
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Norrbottens län
Areal:	617 ha
Naturtyper:	Barrskog* 488 ha Lövskog* 25 ha Myr 77 ha Vatten 20 ha Övrigt 7 ha
Samebyar:	Tuorpon sameby Jåhkågasska sameby

**Skogsmark enligt vegetationskartan. Omfattar även skog som ej är produktiv.*

4 RESERVATSBESKRIVNING

4.1 NATUR

Allmänt

Kamajokk naturreservat ligger ca 1 km nordväst om Kvikkjokk och omfattar en delsträcka av älven Kamajokk (den dundrande älven) med omgivande myr- och skogsmarker. Älven utgör en central del av det storslagna landskapet norr om Kvikkjokk. Reservatet ansluter i norr till Änokdeltat som ligger i mynningen av de rika fjälldalarna Tjuoltavagge och Njåtjosvagge. I norr angränsar dessa mot Sareks nationalpark och i öster mot Rittakjåkk. Från Sarek rinner Stantarjåkka vars källflöden delvis kommer från det stora Pårtemassivet inom nationalparken. Jökelslam från Sareks glaciärer färgar Kamajokk längs hela sträckan ner genom naturreservatet och ut i Kvikkjokksdeltat

Fågelvägen sträcker sig reservatet en dryg halvmil i nordvästlig riktning. Huvuddelen av området ligger väster om Kamajåkk och utgörs av Vallevares östsluttning och förlängning ner mot älven. I norra delen av reservatet ligger berget Fiellokvaratj.

Området gränsar till två andra naturreservat; i öst och väst Kvikkjokk-Kabla Fjällurskog som omsluter Kamajokks dalgång på båda sidor, i söder Pärlälvens Fjällurskog.

Området runt Kvikkjokk är sedan 1976 utpekat som ett riksintresse för naturvården där fjällandskapets storslagenhet och dess geovetenskapliga,- botaniska- och zoologiska värden lyfts fram. Reservatet ingår även i ett område som klassats som riksintressant för friluftslivet.

På sluttningarna ner mot Kamajokk breder naturskogen ut sig. Landskapet är småbrutet med stort inslag av myrar, bäckar, skogstjärnar och dråg. Delar av området är blockrikt och bitvis svårframkomligt. Centralt i reservatet bildar Kamajokk ett längre lugnflytande sel omgivet av stora formrika kantmyrar, små lagunsjöar samt skogsbevuxna leveér och älvvallar. I övriga delar av reservatet växer barrskogen ofta ända ner mot Kamajokk.

Skogstyperna varierar från magra, torra tallbackar till örtrika högproduktiva granskogar längs bäckar och dråg. Här får granen grova dimensioner och fältskiktet är frodigt med arter som *nordisk stormhatt, fjällruta, skogsnäva* och *humleblomster*.

Skogarna är tydligt brandpräglade. Många äldre tallar och granar bär brandspår i form av ett eller flera brandljud och de två senaste bränderna har daterats till ca år 1730 respektive 1840. Bränderna har påverkat trädslagsblandning och åldersstruktur i området. Yngre lövrika skogar varvas med fuktiga partier av flerhundraåriga grandominerade bestånd som inte brunnit på mycket länge. Inom området finns därför en rik flora med många olika arter som hör naturskogen till, och som är knutna till både tall, gran och lövträd.

I december 2001 gick en kraftig storm över Kvikkjokksområdet som resulterade i omfattande stormfällningar. Störst blev konsekvenserna i den talldominerade skogen men stormfällda träd finns spritt i hela området. Tydligast syns spåren efter stormen i sydligaste delen av reservatet där flera tallbestånd i princip helt har fällts. Där har träden genom reservatsbildningen fått ligga kvar helt orörda. Detta är ytterst sällsynt och värdefullt ur biologisk synpunkt och ger unika möjligheter till skogsbiologisk forskning. Även övriga delar av reservatet har påverkats i olika grad av stormen.

Berggrunden i området domineras av gnejsiga myloniter, hårdskiffrar, gabbro och anortositer. De två sistnämnda kan skapa förutsättningar för en rikare växtlighet. Ythällar går i dagen på västra sidan av Kamajokk, på berget Fjellokvaratj.

<u>Östra sidan</u>
I norra delen i anslutning till Selet omfattar reservatet även ett större område på östra sidan av Kamajokk. Närmast vattnet finns här ett flackare område där granskog med ett visst lövinslag ingår. Ovanför traktorvägen sluttar området svagt upp mot öster. Här ökar blockinslaget i moränen, som längre söderut på sluttningen övergår i en grov- och rikblockig moränmark. Äldre tallskog dominerar i vilken lågor och torrakor förekommer i varierande mängd. Skogen är påverkad av äldre, gles plockhuggning, men ingreppen har varit förhållande små. På de äldre träden finns brandljud. I centrala delen av området rinner bäcken Njakajåkka omgiven av en rik högörtsflora. Närmast bäcken står en grov, högvuxen och tät granskog i vilken lågor och vindfällen förekommer. Lågakontinuiteten är relativt god längs med bäcken. Här påträffas naturskogsindikerande arter som *ullticka, rosenticka, rynkskinn, taigaskinn* och *gammelgranskål.*

Västra sidan

Större delen av reservatet ligger på västra sidan av Kamajokk. Närmast Änokdeltat och Selet finns ängslövskogar, videbälten och öppna starr- och gräsmyrar. Dessutom finns skogbevuxna leveér, små laguner och älvvallar. Växtligheten är frodig med låg- och högörter.

I reservatets norra del ligger berget Fjellokvaratj, som mot öster upptas av öppna häll- och blockbranter. Gran dominerar tillsammans med björk, med mindre inslag av tallskog som mot toppen av berget ökar i omfattning. Små fuktdråg på sluttningen ger upphov till grövre grandimensioner och en artrikare markvegetation. På den västra sidan av berget flackar området ut och här finner vi små öppna ristuvemyrar, myrtjärnar omgivna av gräs- och starrrika mjukmattor och in mot berget ligger också små skogstjärnar. Väster om Selet mellan fastmarksskogen och jokken ligger en större, öppen starrmyr. Ovanför myren dominerar granskog av frisk blåbärstyp.

På flera ställen söder om Fjellokvaratj rinner små vattendrag ner från Vallevares östsluttning. Bäckarna omges av produktiva granskogar av fuktig till våt typ med rik och frodig växtlighet. Flera intressanta naturskogsindikerande arter påträffades som *gammelgranskål, knottrig blåslav, vitpudrad svartspik, liten sotlav, ullticka, rosenticka, lappticka, rynkskinn* och *taigaskinn.*

I den norra delen är den talldominerade skogen ofta i stort sett är orörd. Här finns det gott om torrakor, lågor, högstubbar och vindfällen i varierande omfattning. Skogen är av blandad ålder. Många äldre granar och tallar bär tydliga spår efter brand. Efter branden har en yngre tallskog kommit upp. Enstaka naturskogsindikerande arter som *violskivticka, knottrig blåslav, nordlig knappnålslav, tallticka* och *tallstockticka* påträffas. *Manlav* och *tagellav* förekommer i varierande omfattning. I sänkor och fuktdråg står grövre granskog med rötade träd, lågor och vindfällen i varierande mängd och ålder. Här finns olika naturskogsindikerande arter som *rosenticka, ullticka, lappticka, taigaskinn.* Manlav är vanlig medan skägg- och garnlavar är sällsynta. Kärlväxtfloran är här frodig och intressant med arter som *nordisk stormhatt, humleblomster lundelm, hässlebrodd, fjällförgätmigej.* På norra sidan av Fjellokvaratj påträffades *myskmåra,* en sällsynt skogsart i den fjällnära skogen.

Söder om Selet följer ett område på drygt 1,5 km som till stor del har slutavverkats under 1990-talet. En del stormfälld skog har även tagits ut efter stomen 2001. Här varvas smalare stråk av tall-, bland- eller granskog med ungskogar och våtmarker. De stråk av naturskog som står kvar i denna del utgör värdefulla stommar när naturskogen så småningom återskapas.

Längs söderut i reservatet breder naturskogen ut sig igen. Lövrik granskog med inslag av tallbackar och myrar karaktäriserar denna del. Talldominerade bestånd har till stor del stormfällts. Åldern på bestånden varierar beroende på brändernas påverkan. I vissa flacka, fuktiga partier står granskog med inslag av 300-400-åriga granar medan skogen på sluttningarna ofta är något yngre. I de äldre partierna finns riktligt med döda eller döende träd med arter som *gammelgranskål, liten sotlav, harticka, rosenticka* och *violmussling*. Gamla sälgar bär rikligt med *skrovellav* och *lunglav*. I den lägre delen vid Kamajokk finns mycket frodiga partier med arter som *nordisk stormhatt, fjällruta, skogsnäva, fjällviol* och *humleblomster.*

Den varierade naturskogen inom reservatets sluttningar i kombination med våtmarker, sumpskogar och lövskogar nere i dalgången ger även en artrik fauna. Kvikkjokksområdet har ett omvittnat rikt fågelliv och utgör ett av de förnämsta föryngringsområdena för järv i länet. Inom området finns en mindre men frekvent förekommande lodjursstam och björnstammen är bland de tätaste i länet. Längs Kamajokk finns även en stabil och reproducerande utterstam.

4.2 KULTUR

Skogarna inom Kamajokks naturreservat har i norra samt södra delen en mycket låg påverkansgrad. Här är den övervägande delen av skogen orörd eller endast svagt påverkad av äldre plockhuggning och har en tydlig urskogskaraktär. I reservatets centrala del har man gjort ett par större uttag under 1980- respektive 1990-talet och här har även en hel del av den stormfällda skogen tagits ut.

Enligt fornminnesregistret finns i den södra delen av området en gammal gravplats. Någon exakt datering för gravplatsen är inte gjord, men det kan röra sig om antingen en förhistorisk eller historisk gravanläggning. Inom området finns även ett par osäkra fornlämningar registrerade; dels en högliknande bildning, dels en rektangulär form som antas vara en husgrund.

I den norra delen av reservatet går ett renstängsel längs västra reservatsgränsen. Vid uppförande av stängslet har klena tallar tagits till stängselstolpar från angränsande område.

Genom området går en traktorväg som kom till när man i liten skala bröt titanrik järnmalm vid berget Ruotevare, ca 5 km NV om Kamajokkreservatet.

5 SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet har indelats i tre skötselområden; natur, information samt leder och anläggningar. En översikt över reservatets läge finns i Bilaga A. Bilaga B visar skötselområde Natur och Bilaga C visar vart informationsskyltar, anläggningar och leder finns.

5.1 NATUR

Övervägande delar av reservatet utgörs av naturskog eller urskogsartad skog. Dock har vissa slutavverkade områden av arronderingsskäl hamnat inom reservatsområdet. Även längs en sträcka på östra sidan Kamajokk har en avverkad yta tagits med. Denna är tänkt att så småningom fungera som skyddszon mot älven.

Skötselområdet Natur har indelats i delområden som finns markerade på bilaga B:

1. Naturskog
2. Avverkade områden

Huvudsyftet med skötseln av området skall vara att områdets naturvärden ska bibehållas och utvecklas genom naturlig succession och naturliga processer. Området är tydligt brandpräglat; spritt i hela området finns brandspår som vittnar om tidigare skogsbränder. Vi har daterat två brandtillfällen; runt år 1730 respektive runt år 1840. Någon fullständig brandhistorisk undersökning har dock inte gjorts i området.

För att bibehålla områdets naturvärden är brand normalt en viktig faktor. Spontant uppkommen brand bör därför få löpa fritt så långt det är möjligt. Detta gäller i den del av reservatet som ligger på västra sidan av Kamajokk. Vid släckningsarbetet ska så skonsamma metoder som möjligt användas. Naturliga begränsningslinjer som rågångar och vattendrag utnyttjas i första hand. Om brand uppstår i reservatet ska länsstyrelsen informeras.

5.1.1 Bevarandemål

Allmänt

- Naturlig hydrologi skall råda inom området.

Naturskog

- Förändringar i naturtillståndet skall endast ske genom naturlig succession och naturliga processer.

Avverkade områden

- Målet är att ytorna med tiden ska utveckla naturskogskvalitéer.

5.1.2 Skötselåtgärder

Allmänt mål som gäller alla delområden

- Möjligheten att öka naturvärdena i reservatet genom naturvårdsbränning bör utredas. Endast sådan naturvårdsbränning som kan ske utan föregående skogsuttag kan komma ifråga. *Vid eventuell naturvårdsbränning ska hänsyn tas till områdets kulturvärden. Samråd ska ske med kulturmiljöenheten.*
- Störningar som t ex stormfällningar, insektsangrepp och brand skall ha ett så naturligt förlopp som möjligt.

Avverkade områden

- För att återskapa naturvärden i dessa avverkade områdena som ingår i reservatet kan även andra aktiva åtgärder bli aktuella. Exempel på sådana åtgärder är inhägning av vissa delar för att minska betestrycket.

5.2 INFORMATION

Informationstavla samordnas med informtionstavlorna för naturreservaten Kvikkjokk-Kabla- och Pärlälvens fjällurskog. Lämpligen vid STFs parkering (Bilaga C).

5.2.1 Kvalitetsmål

- En informationstavla skall finnas vid STF:s parkering.
- Informationsskyltar skall vara i tydligt läsbart skick.

- Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.
- Skyltning till reservatet skall vara tydlig och funktionell.

5.2.2 Skötselåtgärder

- Skyltningen ses över regelbundet.
- Vid behov byts de skyltar som inte längre är funktionella.

5.3 LEDER OCH ANLÄGGNINGAR

Inom reservatet finns idag inga anläggningar. En parkeringsplats för besökande finns vid STF:s anläggning SO om reservatet.

En naturstig går från STF:s parkering till Kamajokks östra strand. Efter en dryg km leder denna in i reservatet. Vi bedömer dock inte att det finns något behov av att kanalisera folk här, eftersom en lång sträcka av reservatet på östra sidan endast utgörs av en skyddszon mot älven.

En samfälld traktorväg (Kvikkjokk S:4) går delvis genom reservatet på östra sidan älven. Vill man enkelt ta sig till norra delen av reservatet på denna sida älven följer man lämpligast denna som efter ca 3,5 km leder in i reservatet. De sista, ca 500 metrarna övergår vägen i en stig. *Underhåll av vägen omfattas inte av skötselplanen utan beslutas i samfällighetsföreningen.*

För att ta sig in i reservatet på västra sidan kan man gå längst Prinskullenleden som går i gränsen mellan Pärlälvsreservatet och Kamajokk naturreservat.

5.3.1 Utvecklingsmöjligheter

- Om besöksfrekvensen motiverar det kan stigar och anläggningar för friluftslivet anläggas. Behovet av att på ett bra sätt kunna visa på den stormfällda skogen som finns både i Pärlälvs- och Kamajokkreservatet bör utredas.

5.4 GRÄNSER

Reservatets gränser ska mätas in av lantmäterimyndigheten.

Angränsande till reservatets sydöstra del planerar skogsstyrelsen att bilda ett naturvårdsavtal på fastigheten Kvikkjokk S:1. Gränsen mellan reservatet och naturvårdsavtalet ska målas. *Eftersom gränsen här går genom obruten naturskog ska den röjas så lite som möjligt och endast där det är absolut nödvändigt.*

5.4.1 Kvalitetsmål

- Reservatets gränsmarkeringar skall vara tydligt uppmärkta, se dock ovanstående.

5.4.2 Skötselåtgärder

- Gränsmarkeringarna ser över regelbundet.

6 SAMMANFATTNING AV LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

Punkt	Vad	Ansvarig	När
1.1	**Uppföljning och dokumentation**		
	Akuta hot mot reservatets värden samt behov av akuta åtgärder ska omgående meddelas till länsstyrelsen.	Tillsynsansvarig/ skötselansvarig	Vid behov
	Eventuella brott mot reservatsföreskrifter skall omgående anmälas till länsstyrelsen.	Tillsynsansvarig/ skötselansvarig	Vid behov
5.2	**Information**		
	Kontrollera att informations-skyltarna innehåller aktuell information och är läsbara. Rapportera till länsstyrelsen om nya skyltar behövs.	Skötselansvarig	Årligen
	Röjning av sly vid informationstavla om så är nödvändigt.	Skötselansvarig	Vid behov
	Aktuell information om reservatet ska finnas på Länsstyrelsens hemsida.	Länsstyrelsen	Vid behov
5.4	**Gränser**		
	Kontrollera att gränsmarkeringarna är tydliga. Rapportera till länsstyrelsen om åtgärder behövs.	Skötselansvarig	Vart tionde år

7 LITTERATUR

Länsstyrelsen i Norrbottens län. 1978. Området Kvikkjokk-Pärlälven. Naturinventering.

Länsstyrelsen i Norrbottens län. 1986. Beskrivning till områden av riksintresse för naturvård. Objekt 1-12.

Länsstyrelsen i Norrbottens län. 1994. Översiktlig naturinventering av fastigheten 2:1 inom Ånokområdet.

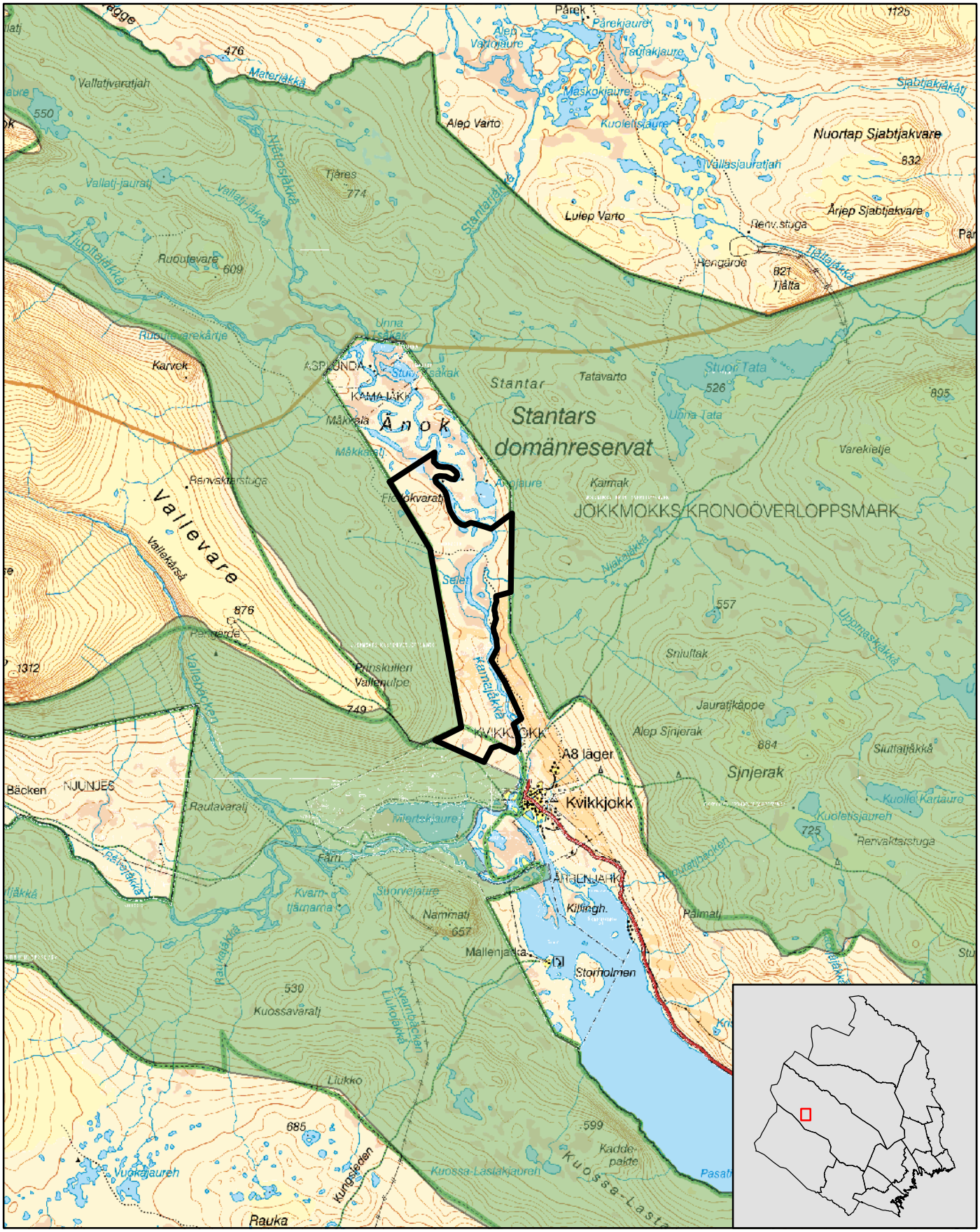
Fältanteckningar från Länsstyrelsens inventeringar i juni och augusti 2002.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Kamajokk

Jokkmokks kommun

Skala 1:100 000

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

0 1 2 3 4 5 6 Kilometer

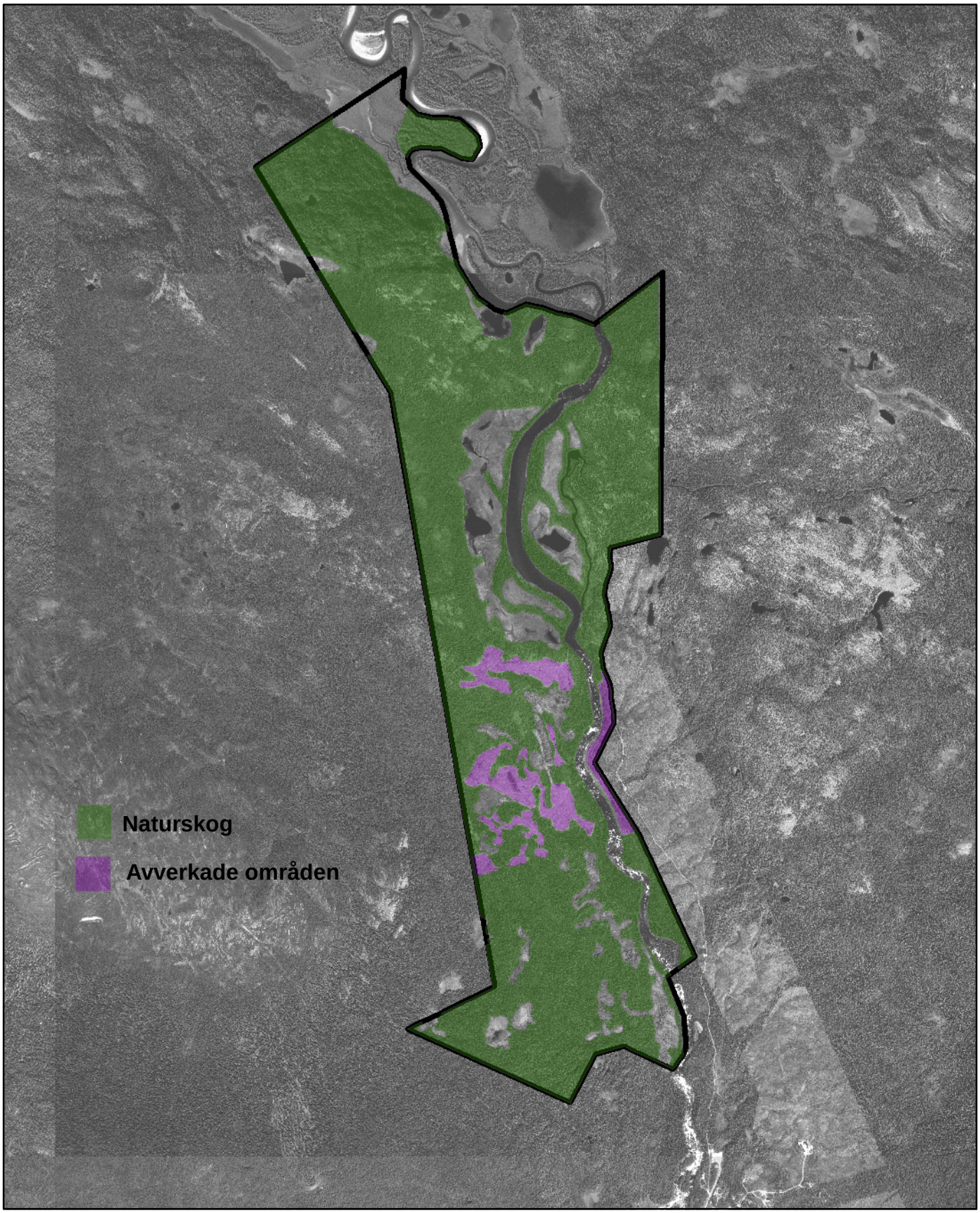
Länsstyrelsen
Norrbotten

511-20868-02 NR2005606 Bilaga B

Naturreservatet Kamajokk

Skötselområde Natur

Skala 1:30 000

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

0 0,5 1 1,5 kilometer

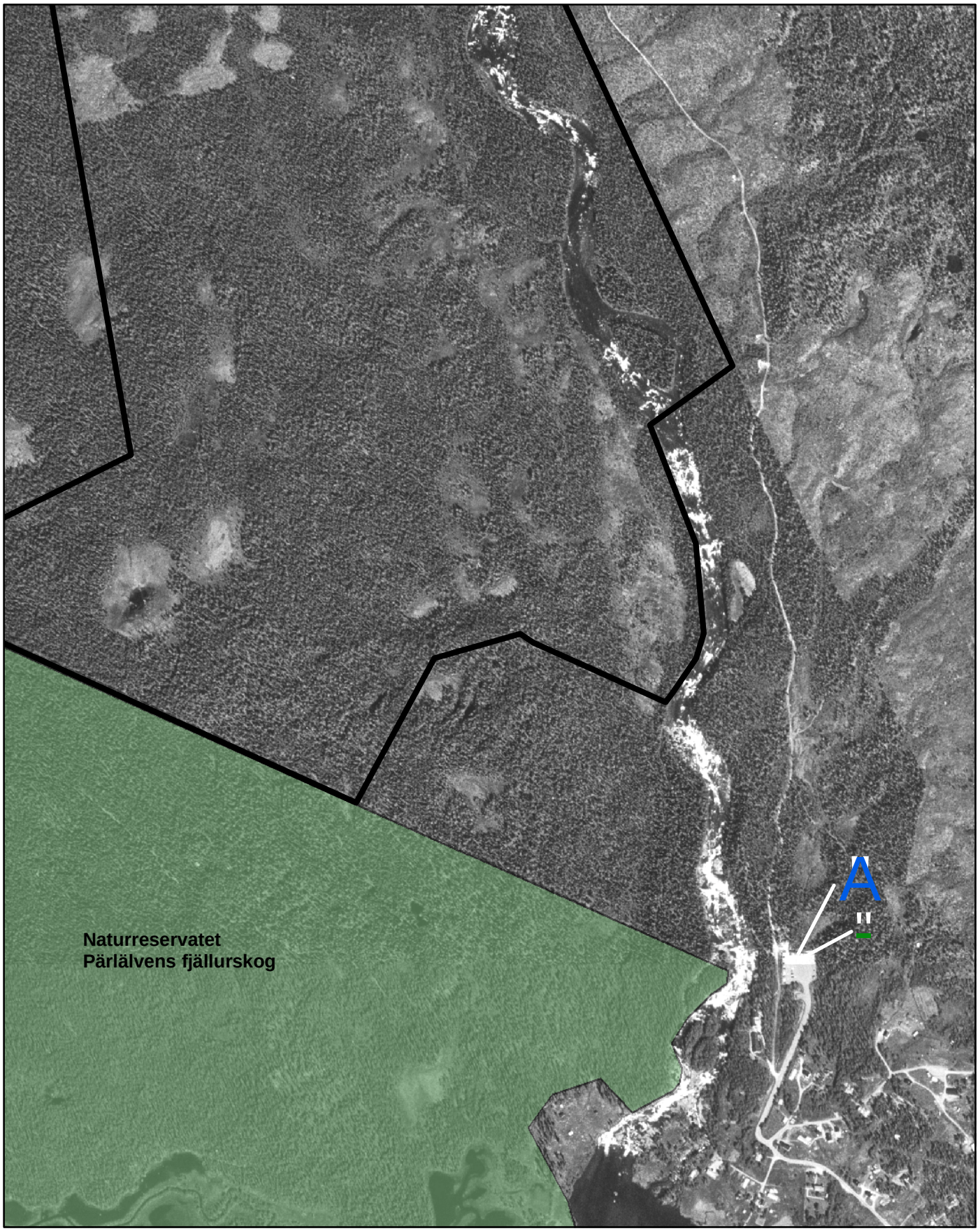
Länsstyrelsen
Norrbotten

511-20868-02 NR2005606 Bilaga C

Naturreservatet Kamajokk

Parkering, informationstavla

Skala 1:10 000

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

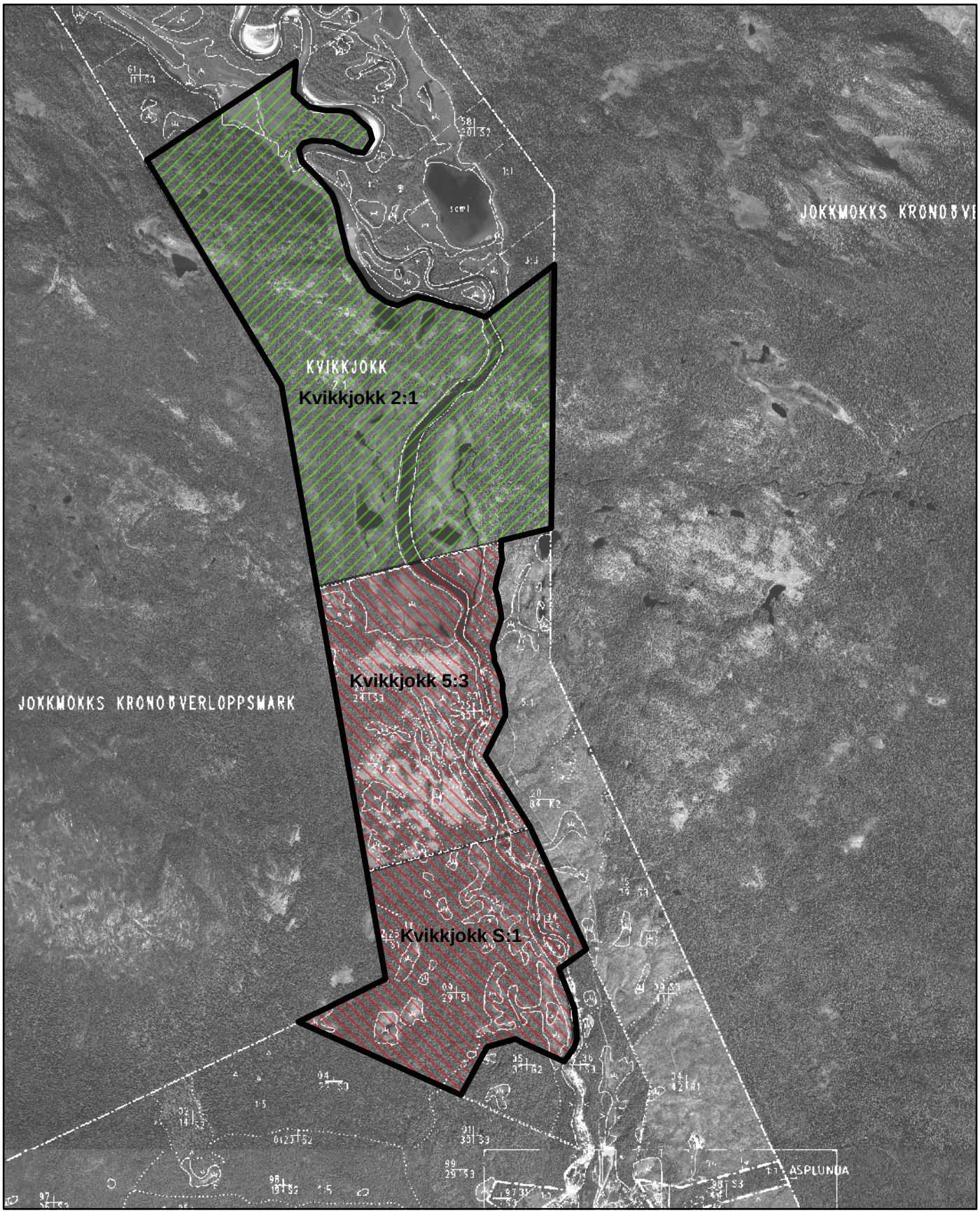
0 250 500 Meter

Länsstyrelsen
Norrbotten

Naturreservatet Kamajokk

Markägarkategorier

Skala 1:30 000

© Copyright Lantmäteriet 2007. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

Gräns för naturreservatet

Privat mark

Statlig mark (Naturvårdsverket)

0 0,5 1 1,5 kilometer

Signalarter samt rödlistade arter som noterats vid länsstyrelsens naturvärdesinventeringar:

Arter	Substrat/Biotop	Kategori rödlistan
Lavar		
Gammelgranskål	Gran	NT
Knottrig blåslav	Gran, tall, björk	NT
Nordlig knappnålslav	Tallåga	NT
Liten sotlav	Granlåga	VU
Stiftgélelav	Asp	
Dvärgbägarlav	Tallåga	NT
Vitskaftad svartspik	Granlåga	NT
Skrovellav	Sälg	NT
Lunglav	Sälg, asp	NT
Vedsvampar		
Gränsticka	Granlåga	NT
Lappticka	Granlåga	NT
Rosenticka	Granlåga	NT
Rynkskinn	Granlåga	NT
Taigaskinn	Granlåga	VU
Tallstocksticka	Tallåga	VU
Ullticka	Granlåga	
Tallticka	Tall	
Harticka	Gran	NT
Violmussling	Granlåga	NT
Blodticka	Granlåga	
Kärlväxter		
Lappranunkel		
Myskmåra		VU
Smörboll		
Humleblomster		
Stormhatt		
Fjällviol		
Svarthö		
Fjällruta		
Torta		
Fauna*		
Forsärla		
Tretåig hackspett		VU
Mindre hackspett		NT
Tjäder		
Ripa		

*Ingen riktad fågelinventering har genomförts vid länsstyrelsen inventeringar.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2007-02-16

Diarienummer
511-20868-02
NR2005606

SAMMANSTÄLLNING AV SÄRSKILDA ÅTGÄRDER

- Informationstavla ska sättas upp (se Bilaga C).

POSTADRESS **971 86 LULEÅ** | BESÖKSADRESS **Stationsgatan 5** | TELEFON **0920-960 00** | TELEFAX **0920-22 84 11** | E-POST **Lansstyrelsen@bd.lst.se** | INTERNET **www.bd.lst.se**

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2007-02-16

Diarienummer
511-20868-02
NR2005606

Remissammanställning

Beslutet har föregåtts av **samråd med Jokkmokks kommun** och **naturvårdsverket**. Jokkmokks kommun avstyrker förslaget. Huvudskälet som anges är att överenskommelser med berörda markägare saknas. Naturvårdsverket tillstyrker länsstyrelsens förslag. I sitt yttrande poängterar verket även reservatets höga naturvärden och sitt strategiska läge vid Kvikkjokk.

Förslaget har **remitterats till Försvarsmakten, SGU, Bergstaten samt Skogsvårdsstyrelsen**. Av dessa har yttrande inkommit från SGU och Bergstaten som inte har någon erinran mot bildandet av naturreservatet. SGU framför i sitt yttrande önskemål om ett undantag som rör prospekteringsverksamhet.

SLU i Umeå har inkommit med en skrivelse som ur flera aspekter betonar vikten av den stormfällda naturskogen inom området. Stormfällningens värde för biologisk mångfald, naturvårdsforskning och som intressant exkursionsmål för skogliga utbildningar lyfts fram.

Ekonomistyrningsverket har givits tillfälle att yttra sig enligt 27 § 3 verksförordningen, men avstått.

Länsstyrelsen har **förelagt Tuorpon sameby, Jåhkågaska Tjiellde sameby, Kvikkjokks samfällighetsförening** samt ägarna för **fastigheterna Kvikkjokk S:1** samt **Kvikkjokk 5:3 att yttra sig över förslaget.** *Båda delägarna av Kvikkjokk 5:3 har avstyrkt förslaget.* Man vill behålla förfoganderätten över fastigheten och menar att tillräckliga naturvärden inte finns inom berörd del av fastigheten. Sakägarna har även bifogat ett förslag till alternativ gränsdragning som lämnar älven och strandområdet utanför reservatet. *Åtta delägare av Kvikkjokk S:1 har avstyrkt förslaget* med hänvisning till att man inte anser att det finns behov av reservatsbildning för att bevara områdets naturvärden. *Två delägare av Kvikkjokk S:1 har tillstyrkt förslaget* med huvudmotivet att man tror att reservatet kan attrahera turister och skapa jobb för framtiden.

Länsstyrelsens kommentarer:

Ett undantag för prospekteringsverksamhet har lagts till i beslutet, enligt önskemål från SGU.

Länsstyrelsen anser det inte motiverat att gränsförändra enligt förslag från Kvikkjokk 5:3. I den av skogsbruk påverkade centrala delen finns stråk av våtmarker och naturskog kvar, vilket bidrar till att naturvärdena i denna del kan återskapas snabbare. Skyddszonen längs älven bidrar till att reservatets naturvärden ökar och bevaras långsiktigt.

POSTADRESS **971 86 LULEÅ** | BESÖKSADRESS **Stationsgatan 5** | TELEFON **0920-960 00** | TELEFAX **0920-22 84 11** | E-POST **Lansstyrelsen@bd.lst.se** | INTERNET **www.bd.lst.se**